

Роз'яснення
загальних вимог
антикорупційного
законодавства.

Відповідальність за вчинення
корупційних правопорушень.

Що таке корупція?

Корупція є складним соціальним явищем із різноманітністю його проявів та форм.

Окремі фахівці вважають, що внаслідок низки причин дати чітке визначення цьому явищу практично неможливо. Однією з основних вони називають культурні відмінності різних суспільств. Те, що в одній державі сприймається як хабар, в іншій є цілком допустимою практикою, елементом прояву культури. Корупція супроводжує людство з найдавніших часів.

Термін **«корупція»** походить від латинського «corruptio», що тлумачиться як «підкуп, продажність громадських та політичних діячів, посадових осіб».

Корупція являє собою хабарництво і будь-яке інше поводження осіб, яким доручено виконання певних обов'язків у державному чи приватному секторі і яке веде до порушення обов'язків, покладених на них за статусом державної посадової особи, співробітника, незалежного агента чи іншого роду відносин і має на меті одержання будь-яких незаконних вигод для себе та інших.

(Міждисциплінарна група по корупції Ради Європи)

Світовий рівень корупції у 2018 році

УКРАЇНА ТА СУСІДИ. Індекс сприйняття корупції-2018.

Міжнародна неурядова антикорупційна організація Transparency International оприлюднила результати дослідження "Індекс сприйняття корупції-2018". Відповідно до нього, Україна зайняла 120-те місце серед 180 країн, отримавши 32 бали.

За підсумками 2018 року найбільш некорумпованими країнами Transparency визнала Данію та Нову Зеландію. Вони отримали по 88 і 87 балів відповідно.

У списку країн, які також отримали високу оцінку у справі боротьби з корупцією – Фінляндія, Сінгапур, Швеція і Швейцарія.

Якщо порівнювати із 2017 роком, Україна отримала два додаткових бали, тож покращила своє положення на 10 місць – зі 130-го перемістилася на 120-те.

Transparency International (©)

Антикорупційне законодавство України

- ☐ Конституція України
- ☐ Закон України «Про запобігання корупції»
- ☐ Кримінальний кодекс України
- ☐ Кодекс України про адміністративні правопорушення

- ☐ Закон України «Про національне антикорупційне бюро»
- ☐ Закон України «Про національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів»

А також:

- ☐ Рішення НАЗК про затвердження Типової антикорупційної програми юридичної особи від 02.03.2017 № 75
- ☐ Рішення НАЗК про затвердження Методичних рекомендацій щодо підготовки антикорупційних програм органів влади від 19 січня 2017 року № 31
- ☐ Рішення НАЗК про затвердження Методології оцінювання корупційних ризиків у діяльності органів влади від 02.12.2016 № 126
- ☐ Інші нормативно-правові акти України

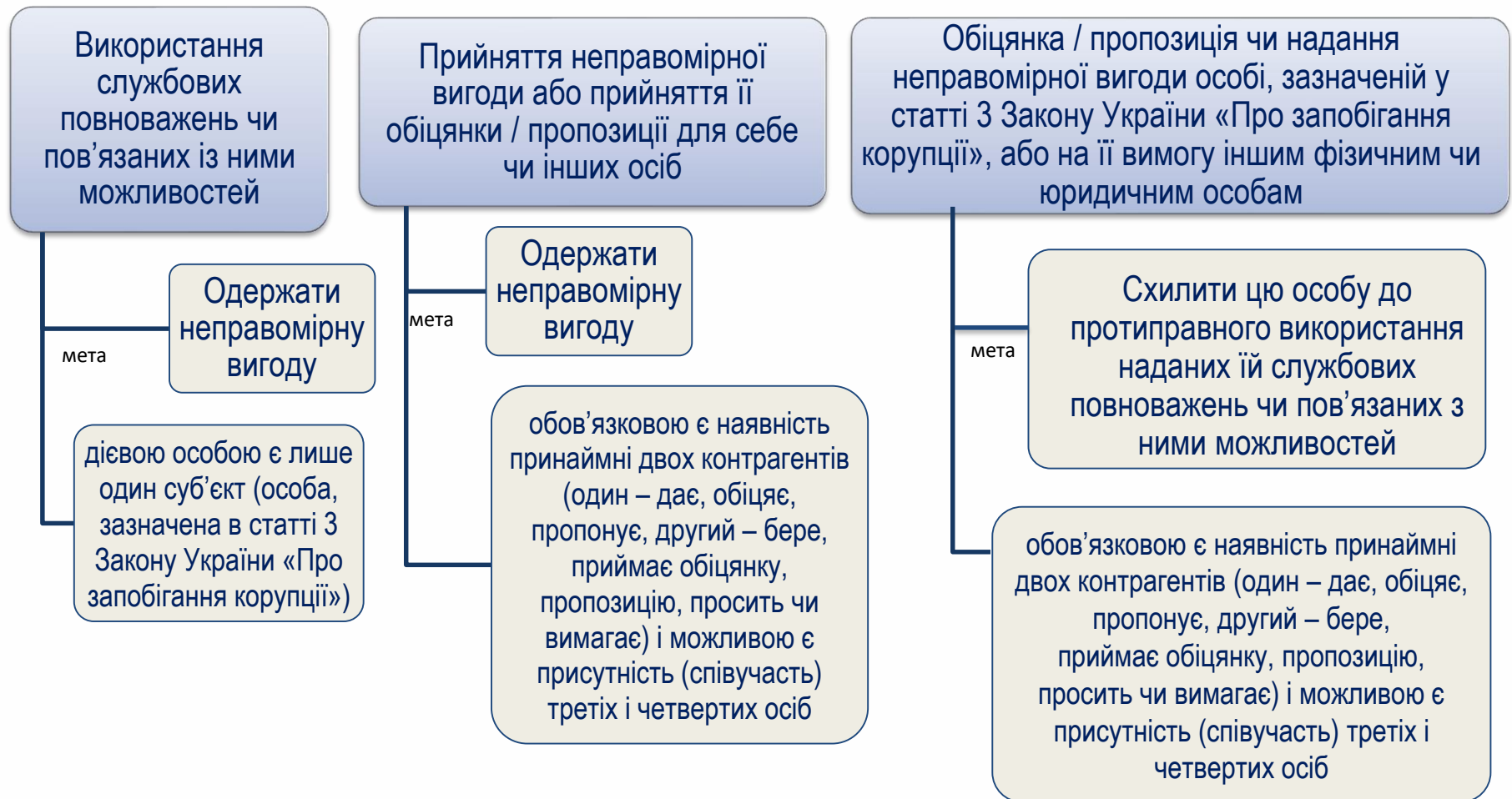

Корупція – це використання особою, наданих їй повноважень та пов'язаних із цим можливостей метою одержання неправомірної вигоди (грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, будь-які інші вигоди нематеріального чи негрошового характеру, які обіцяють, пропонують, надають або одержують без законних на те підстав).

частина 1 статті 1 Закону України «Про запобігання корупції»

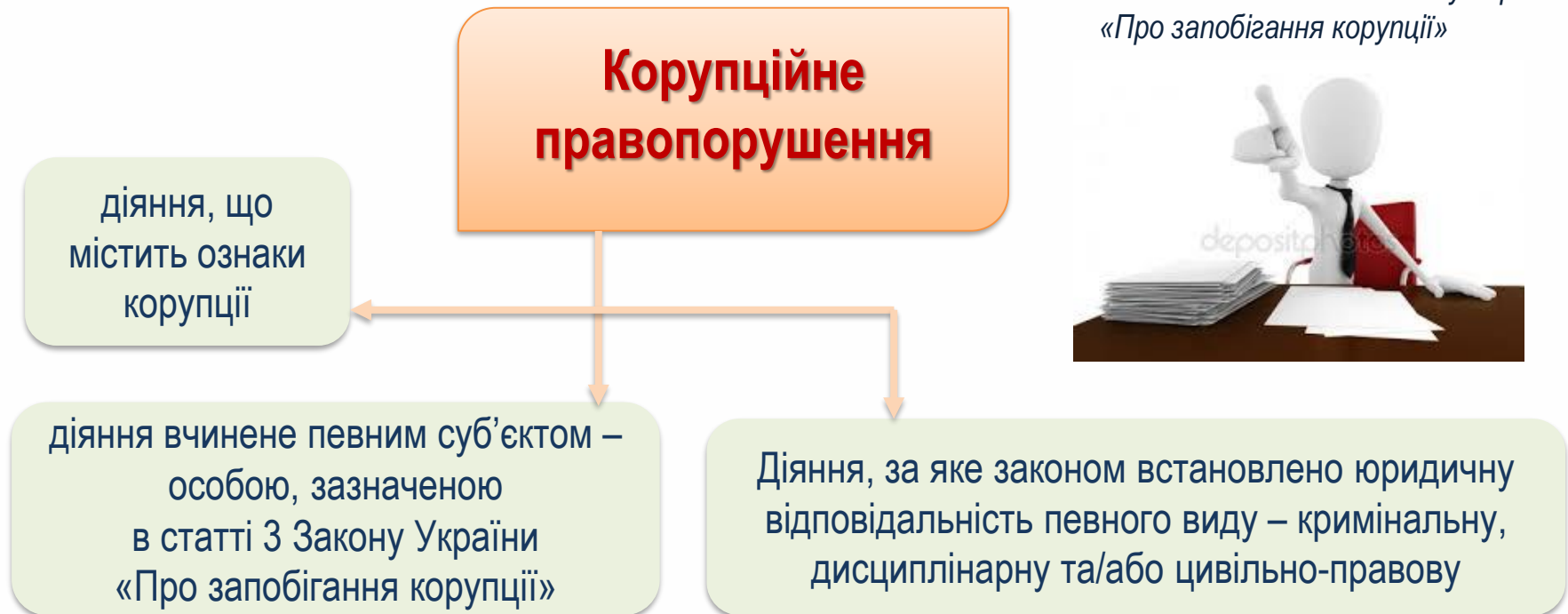
Форми корупції

Друга й третя форми корупції є двома сторонами одного і того ж явища. Однак «хабарника» не обвинувачують у змові з «хабародавцем», а останнього – у співучасті з першим.

Поняття «корупційне правопорушення»

частина 1 статті 1 Закону України
«Про запобігання корупції»

Відсутність будь-якої з обов'язкових ознак корупції (використання службових повноважень чи пов'язаних із ними можливостей, прийняття неправомірної вигоди або прийняття її обіцянки / пропозиції для себе чи інших осіб, Обіцянка / пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, зазначеній у статті 3 Закону України «Про запобігання корупції», або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам) означає відсутність корупційного правопорушення.

Поняття «корупційне правопорушення»

Корупційне правопорушення відсутнє, якщо:

- особа не усвідомлювала факт отримання нею, у т.ч. через посередників, неправомірної вигоди, то відповідно до ст. 24 КК у її діянні відсутній умисел;
- особа використала службові повноваження не з метою одержати неправомірну вигоду (а виключно з мотивів особистої помсти, ревнощів тощо), – то відсутня ознака мети;
- особа не використала свої службові повноваження, – то відсутня ознака діяння;
- особа фактично надала неправомірну вигоду не особі, зазначеній у статті 3 Закону України «Про запобігання корупції», і не іншим фізичним чи юридичним особам на вимогу першої (скажімо, хворій особі, яка потребує благодійності), – то відсутня ознака засобів підкупу;
- предметом (засобом вчинення, метою) діяння є не «майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, інші вигоди нематеріального чи негрошового характеру», а щось інше (наприклад, особа отримала власноруч виконаний іншою особою «сертифікат» на право власності на одну із зірок у сузір'ї Близнюків), – то відсутня ознака предмета (засобів, мети);
- діяння вчинене особою, не згаданою у статті 3 Закону України «про запобігання корупції», – відсутня ознака суб'єкта; - за діяння законом не установлена кримінальна чи дисциплінарна відповідальність (а передбачена, наприклад, адміністративна, господарсько-правова, фінансово-правова відповідальність, або лише цивільно-правова), – то відсутня ознака відповідальності.

Поняття «правопорушення, пов'язане з корупцією»

частина 1 статті 1 Закону України
«Про запобігання корупції»

Правопорушення, пов'язане з корупцією

не містить ознак
корупції

порушує встановлені
Законом України «Про
запобігання корупції» (але
не іншим законом) вимоги,
заборони та обмеження

вчинене особою,
зазначеною в статті
3 Закону України
«Про запобігання
корупції»

за нього законом
установлено юридичну
відповідальність певного
виду – кримінальну,
адміністративну,
дисциплінарну та/або
цивільно-правову

Злочинами, пов'язаними з корупцією, є злочини, передбачені статтями 366-1 («Декларування недостовірної інформації»), а також статтями 159-1 («Порушення порядку фінансування виборчої кампанії кандидата, політичної партії (блоку)»), 160 («Підкуп виборця, учасника референдуму») і 370 («Провокація підкупу») КК.

- 1) Особи, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, у т.ч.: **державні службовці, посадові та службові особи інших державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим.**

стаття 3 Закону України «Про запобігання корупції»

Службовими особами є особи, які постійно, тимчасово чи за спеціальним повноваженням здійснюють функції представників влади чи місцевого самоврядування, а також постійно чи тимчасово обіймають в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах чи організаціях посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських функцій, або виконують такі функції за спеціальним повноваженням, яким особа наділяється повноважним органом державної влади, органом місцевого самоврядування, центральним органом державного управління із спеціальним статусом, повноважним органом чи повноважною службовою особою підприємства, установи, організації, судом або законом. (Стаття 18 ККУ)

- 2) Особи, які прирівнюються до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, у т.ч. посадові особи юридичних осіб публічного права.
- 3) Особи, які постійно або тимчасово обіймають посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських обов'язків або спеціально уповноважені на виконання таких обов'язків у юридичних особах приватного права незалежно від організаційно-правової форми;
інші особи, які не є службовими особами та які виконують роботу або надають послуги відповідно до договору з підприємством, установою, організацією.

Посадові особи Морської адміністрації, державних підприємств, установ та організацій, що належать до сфери її управління (надалі посадові особи), є суб'єктами відповідальності за корупційні правопорушення, на них поширюються вимоги та обмеження, встановлені Законом України «Про запобігання корупції»

Заборона використовувати свої службові повноваження або своє службове становище та пов'язані з цим можливості

(стаття 22 Закону України «Про запобігання корупції»)

з метою одержання неправомірної вигоди для себе чи інших осіб

у тому числі використовувати будь-яке державне чи комунальне майно або кошти в приватних інтересах

Обмеження щодо одержання подарунків

(Стаття 23 Закону України «Про запобігання корупції»)

ПОДАРУНОК - грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, які надають/одержують безоплатно або за ціною, нижчою мінімальної ринково

які зацікавлені в певних офіційних діях установи, в якій працює службовець

які ведуть бізнес або розраховують на ведення бізнесу з цією установою

в багатьох випадках з метою вирішення питань у власних інтересах подарунки передаються особами:

які здійснюють певні види діяльності, що регулюються відповідною установою

на інтереси яких може вплинути виконання чи невиконання службовцем своїх посадових обов'язків та інше

Особам, уповноваженим на виконання функцій держави, ЗАБОРОНЯЄТЬСЯ:

безпосередньо або через інших осіб вимагати просити і одержувати подарунки для себе чи близьких їм осіб від юридичних або фізичних осіб

одержувати подарунки, якщо особа, яка дарує дарунок, перебуває в підпорядкуванні такої особи

ДОЗВОЛЯЄТЬСЯ:

Ділові дарунки у грошових межах,
визначених Законом України
"Про запобігання корупції"

ОБМЕЖЕННЯ!!!

Такі ділові дарунки не можна отримувати від:

- підлеглих
- на регулярній основі від однієї особи/групи осіб

Подарунки у вигляді загальнодоступних
знижок на товари, послуги,
загальнодоступних виграшів, призів, премій,
бонусів.

Подарунки від близьких
осіб

Подарунки, які відповідають загальновизнаним уявленням про гостинність та відповідають одночасно двом умовам щодо своєї вартості:

- 1) вартість не перевищує 1 мінімальну заробітну плату, встановлену на день прийняття подарунка, одноразово
- 2) сукупна вартість подарунків, отриманих від однієї особи (групи осіб) протягом року, не перевищує 2 прожиткових мінімумів, встановлених для працездатної особи на 1 січня того року, в якому прийнято подарунки

При цьому отримання будь-якої із перелічених категорій подарунків не повинно впливати на об'єктивність чи неупередженість прийняття особою рішень або на вчинення чи невчинення дій під час виконання нею своїх повноважень

Рішення, прийняте особою, стосовно якої існують спеціальні обмеження щодо одержання подарунків, на користь особи, від якої вона чи її близькі особи отримали подарунок, вважаються такими, що прийняті в умовах конфлікту інтересів і підлягають скасуванню або можуть бути визнані незаконними в судовому порядку

Особи, уповноважені на виконання функцій держави, у разі надходження пропозиції щодо неправомірної вигоди або подарунка **ЗОБОВ'ЯЗАНІ:**

відмовитись від пропозиції

за можливості ідентифікувати особу, яка зробила пропозицію

залучити свідків, якщо це можливо, у тому числі з числа співробітників

письмово повідомити про пропозицію безпосереднього керівника (за наявності) або керівника відповідного органу, підприємства, установи, організації, спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції

Стаття 24 закону України «Про запобігання корупції»

Обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності

СУМІСНИЦТВОМ вважається виконання працівником, крім своєї основної, іншої регулярної оплачуваної роботи на умовах трудового договору у вільний від основної роботи час на тому ж або іншому підприємстві, в установі, організації або у громадянина за наймом.

Зовнішнє сумісництво - особа працює на іншому підприємстві, тобто за межами основного місця роботи. Трудова книжка знаходиться на основній роботі.

Внутрішнє сумісництво - особа працює на тому самому підприємстві. Працівник є як основним працівником, так і сумісником. Однак основна робота є в пріоритеті. Друга – у вільний час.

Якщо робота здійснюється за сумісництвом, то має бути укладений окремий трудовий договір. А при бажанні самого працівника вносяться відповідні записи до трудової книжки.

СУМІЩЕННЯ професій (посад) — виконання працівником поряд зі своєю основною роботою, обумовленою трудовим договором, додаткової роботи за іншою професією, посадою без звільнення від своєї основної роботи.

Обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності

Стаття 25 закону України «Про запобігання корупції»

Особам, уповноваженим на виконання функцій держави,
ЗАБОРОНЯЄТЬСЯ:

- ✓ займатися іншою оплачуваною (крім викладацької, наукової і творчої діяльності, медичної практики, інструкторської та суддівської практики із спорту) або підприємницькою діяльністю, якщо інше не передбачено Конституцією або законами України
- ✓ входити до складу правління, інших виконавчих чи контрольних органів, наглядової ради підприємства або організації, що має на меті одержання прибутку (крім випадків, коли особи здійснюють функції з управління акціями (частками, паями), що належать державі чи територіальній громаді, та представляють інтереси держави чи територіальної громади в раді (спостережній раді), ревізійній комісії господарської організації), якщо інше не передбачено Конституцією або законами України

Стаття 36 Закону України «Про запобігання корупції» передбачає обов'язок передати в управління іншій особі належні підприємства та корпоративні права у випадку призначення особи на посаду, пов'язану з виконанням функцій держави.

Обмеження після припинення діяльності, пов'язаної з виконанням функцій держави, місцевого самоврядування

Стаття 26 Закону України «Про запобігання корупції»

Особам, уповноваженим на виконання функцій держави, які звільнились або іншим чином припинили діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави

ЗАБОРОНЯЄТЬСЯ:

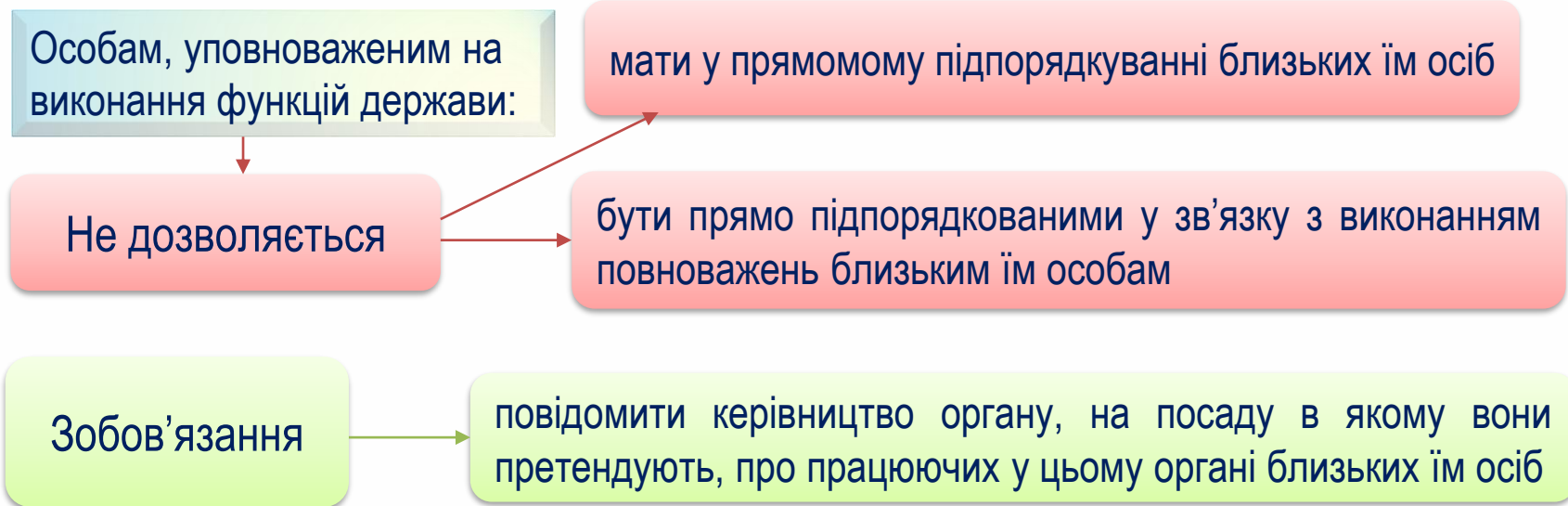

- ✓ укласти трудові договори (контракти) або вчиняти правочини у сфері підприємницької діяльності з підприємствами, установами чи організаціями або фізичними особами - підприємцями, якщо протягом року до дня припинення виконання функцій держави або місцевого самоврядування особа здійснювала повноваження з контролю, нагляду або підготовки чи прийняття відповідних рішень щодо діяльності цих підприємств, установ, організацій або підприємців
- ✓ 2) використовувати у своїх інтересах інформацію, яка стала відома у зв'язку з виконанням службових повноважень
- ✓ 3) представляти інтереси будь-якої особи у справах (у т.ч. в тих, що розглядаються в судах), в яких іншою стороною є орган (органи), в якому (яких) вона працювала

Обмеження спільної роботи близьких осіб

Стаття 27 Закону України «Про запобігання корупції»

Близькі особи - чоловік, дружина, батько, мати, вітчим, мачуха, син, дочка, пасинок, падчерка, рідний брат, рідна сестра, дід, баба, прадід, прабаба, внук, внучка, правнук, правнучка, усиновлювач чи усиновлений, опікун чи піклувальник, особа, яка перебуває під опікою або піклуванням, а також особи, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом і мають взаємні права та обов'язки із суб'єктом, у т.ч. особи, які спільно проживають, але не перебувають у шлюбі.

Обмеження спільної роботи близьких осіб

частина 2 статті 27 Закону України «Про запобігання корупції»

Якщо відносини безпосереднього підпорядкування все ж таки виникли, то публічним службовцям та їхнім близьким особам надається **п'ятнадцятиденний строк** на усунення цих обставин

ШЛЯХОМ:

подання заяви про звільнення

Клопотання про переведення на іншу посаду, яка виключає пряме підпорядкування

Безпосереднє підпорядкування – відносини прямої організаційної або правової залежності підлеглої особи від керівника, в тому числі через вирішення (участь у вирішенні) питань прийняття на роботу, звільнення з роботи, застосування заохочень, дисциплінарних стягнень, надання вказівок, доручень, контролю за їх виконанням.

Якщо превентивний механізм так і не був задіяний, то в примусовому порядку особа, уповноважена на виконання функцій держави, в місячний строк з моменту виникнення обставин підлягає переведенню на іншу посаду, яка виключає пряме підпорядкування. Якщо таке переведення здійснити неможливо, то звільняється із займаної посади особа, яка перебуває у підпорядкуванні (порядок звільнення або переведення регламентується КЗпП та іншими нормативно-правовими актами).

ВАЖЛИВО!

Факт формального розірвання шлюбу між особою, уповноваженою на виконання функцій держави, та особою, яка знаходиться в його підпорядкуванні, не усуває корупційних складових

Додержання вимог закону та етичних норм поведінки

Стаття 38 Закону України «Про запобігання корупції»

Особи, уповноважені на виконання функцій держави, **ЗОБОВ'ЯЗАНІ:**

неухильно додержуватися вимог закону та загальновизнаних етичних норм поведінки

- ☐ знання чинного законодавства щодо здійснюваної діяльності – орієнтування у змісті чинних законів і знання юридичних норм в достатній мірі для реалізації у професійній діяльності
- ☐ вміння і навички реалізації норм закону – вміння тлумачити закони, тобто розуміти їх зміст, і застосовувати юридичні норми в конкретних життєвих ситуаціях
- ☐ утримання від протиправних діянь в сфері суспільних відносин публічного права – виконання вимог антикорупційного, кримінального та адміністративного законодавства

бути ввічливими у стосунках з громадянами, керівниками, колегами і підлеглими

- ☐ повага до гідності інших осіб
- ☐ ввічливість та дотримання високої культури спілкування
- ☐ доброзичливість та запобігання виникненню конфліктів у стосунках з громадянами
- ☐ недопущення, у т.ч. поза державною службою, дій і вчинків, які можуть зашкодити інтересам державної служби чи негативно вплинути на репутацію державного службовця

Фінансовий контроль

ОБОВ'ЯЗОК подання

(шляхом заповнення на офіційному веб-сайті Національного агентства)

щорічної декларації - подається у період з 1 січня до 1 квітня наступного за звітним роком

декларації суб'єкта, який припиняє діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави - подається не пізніше дня такого припинення

декларації суб'єкта, який припинив діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави - подається у період з 1 січня до 1 квітня наступного року, за роком у якому припинено таку діяльність

декларації суб'єкта декларування, який є особою, що претендує на зайняття посад - подається до призначення або обрання особи на посаду (може вимагатись подання двох декларацій в процесі такого відбору: 1 – перед конкурсом, 2 – якщо особа перемогла в конкурсі перед призначенням)

Додаткові заходи здійснення фінансового контролю

Стаття 52 Закону України «Про запобігання корупції»

У разі відкриття суб'єктом декларування або членом його сім'ї валютного рахунка в установі банку-нерезидента відповідний суб'єкт декларування зобов'язаний у десятиденний строк письмово повідомити про це Національне агентство у встановленому ним порядку, із зазначенням номера рахунка і місцезнаходження банку-нерезидента

У разі суттєвої зміни у майновому стані суб'єкта декларування, а саме отримання ним доходу, придбання майна на суму, яка перевищує 50 прожиткових мінімумів, встановлених для працездатних осіб на 1 січня відповідного року, зазначений суб'єкт у десятиденний строк з моменту отримання доходу або придбання майна зобов'язаний письмово повідомити про це Національне агентство у встановленому ним порядку

Види контролю декларацій, що здійснює Національне агентство

Своєчасність подання

Правильність і повнота заповнення

Логічний та арифметичний контроль

У разі виявлення за результатами моніторингу способу життя ознак корупційного правопорушення або правопорушення, пов'язаного з корупцією, Національне агентство інформує про них спеціально уповноважені суб'єкти у сфері протидії корупції

Підлягають обов'язковій повній перевірці

Декларації службових осіб, які займають відповідальне та особливо відповідальне становище

Декларації суб'єктів декларування, які займають посади, пов'язані з високим рівнем корупційних ризиків

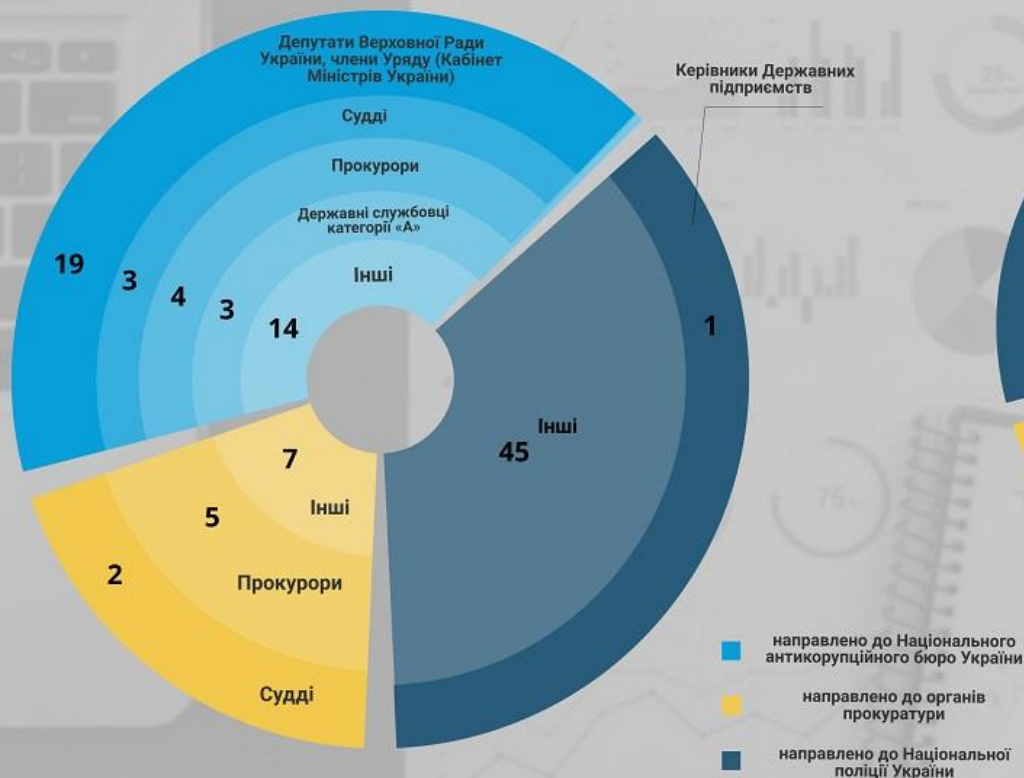
Декларації, подані іншими суб'єктами декларування, у разі виявлення невідповідностей за результатами логічного та арифметичного контролю

КІЛЬКІСТЬ ОБҐРУНТОВАНИХ ВИСНОВКІВ ПЕРЕДАНИХ ДО ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ ТА СПЕЦІАЛЬНО УПОВНОВАЖЕНИХ СУБ'ЄКТІВ У СФЕРІ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ (СТАНOM НА 31.12.2018)

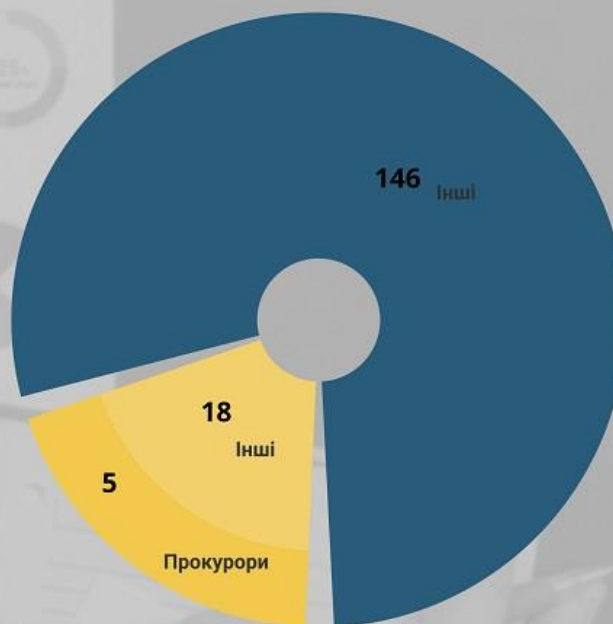

НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО
З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ
NATIONAL AGENCY ON
CORRUPTION PREVENTION

ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ПОВНИХ ПЕРЕВІРОК

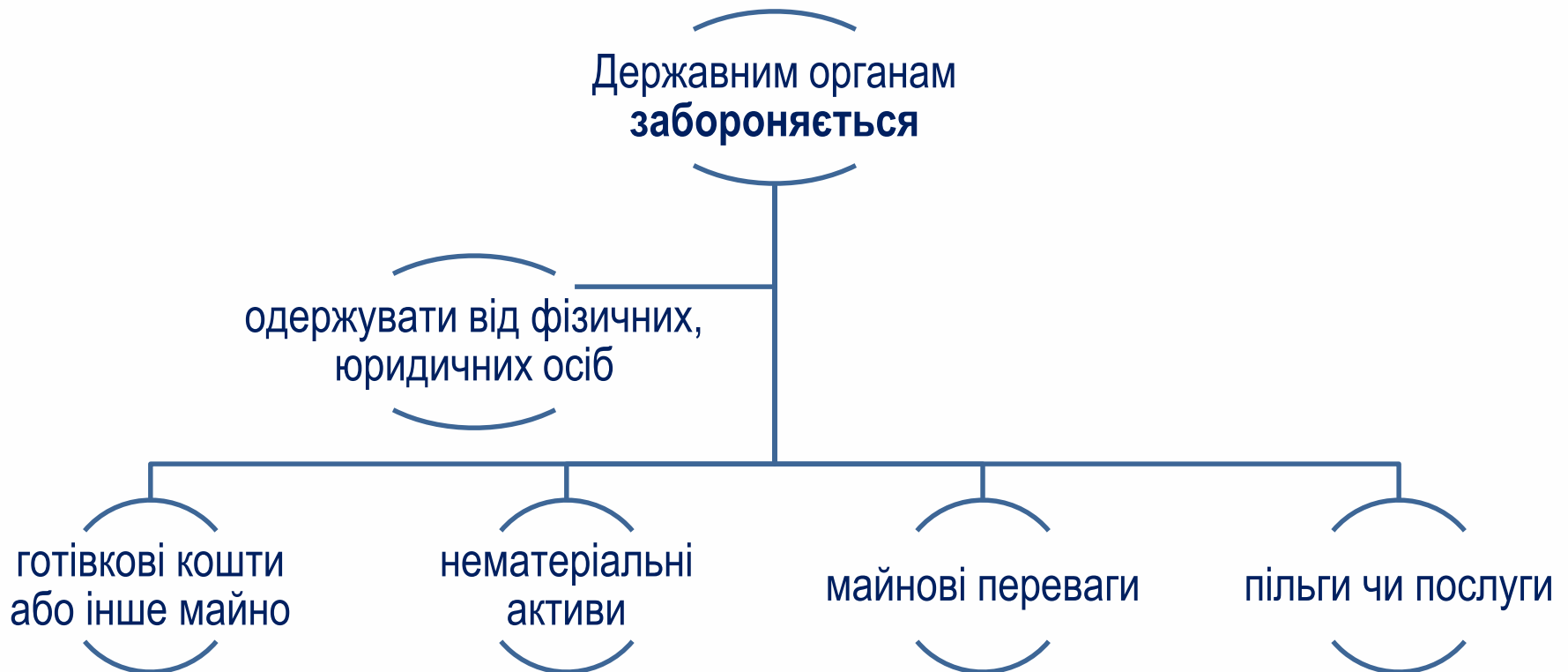

ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ КОНТРОЛЮ ЗА СВОЄЧАСНІСТЮ ПОДАВАННЯ ДЕКЛАРАЦІЙ

Заборона на одержання пільг, послуг і майна органами державної влади та органами місцевого самоврядування

Стаття 54 Закону України «Про запобігання корупції»

Спеціальна перевірка осіб, які претендують на зайняття посад, пов'язаних із виконанням функцій держави або місцевого самоврядування

Стаття 56 Закону України «Про запобігання корупції»

Спеціальній перевірці підлягають відомості щодо:

факту, що особа піддана, піддавалася раніше адміністративним стягненням за пов'язані з корупцією правопорушення

наявності в особи корпоративних прав

наявності в особи допуску до державної таємниці, якщо такий допуск необхідний згідно з кваліфікаційними вимогами до певної посади

поширення на особу заборони займати відповідну посаду, передбаченої положеннями Закону України «Про очищення влади»

наявності судового рішення, що набрало законної сили, згідно з яким особу притягнуто до кримінальної відповідальності, в тому числі за корупційні правопорушення, а також наявності судимості, її зняття, погашення

достовірності відомостей, зазначених у декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування

відношення особи до військового обов'язку

стану здоров'я (в частині перебування особи на обліку в психоневрологічних або наркологічних закладах охорони здоров'я), освіти, наявності наукового ступеня, вченого звання

Вимоги щодо прозорості та доступу до інформації

Стаття 60 Закону України «Про запобігання корупції»

Інформація - будь-які відомості та/або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді

Публічна інформація - це відображена та задокументована будь-якими засобами та на будь-яких носіях інформація, що була отримана або створена в процесі виконання суб'єктами владних повноважень своїх обов'язків, передбачених чинним законодавством, або яка знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації

Право на доступ до інформації – гарантоване ст.34 Конституції України

Здійснення цих прав може бути обмежене законом в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку з метою запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я населення, для захисту репутації або прав інших людей, для запобігання розголошенню інформації, одержаної конфіденційно, або для підтримання авторитету і неупередженості правосуддя

Вимоги щодо прозорості та доступу до інформації

Стаття 60 Закону України «Про запобігання корупції»

Особам, уповноваженим на виконання функцій держави,
ЗАБОРОНЯЄТЬСЯ:

відмовляти фізичним або юридичним особам в інформації, надання якої цим фізичним або юридичним особам передбачено законом

відмовляти фізичним або юридичним особам в інформації, надання якої цим фізичним або юридичним особам передбачено законом

Не може бути віднесена до інформації з обмеженим доступом інформація про

розміри, види благодійної та іншої допомоги, що надається фізичним та юридичним особам чи одержується від них

передачу в управління належних особам підприємств та корпоративних прав

конфлікт інтересів осіб, та заходи з його врегулювання

розміри, види оплати праці, матеріальної допомоги та будь-яких інших виплат з бюджету

Антикорупційна програма Морської адміністрації

Антикорупційною програмою є комплекс правил, стандартів і процедур щодо виявлення, протидії та запобігання корупції у діяльності Морської адміністрації

Метою Антикорупційної програми Морської адміністрації на 2019 – 2020 рр. є впровадження ефективної системи запобігання корупції в діяльності Морської адміністрації та її міжрегіональних управлінь, подальше застосування та удосконалення механізмів прозорості, доброчесності, зниження корупційних ризиків, формування негативного ставлення до корупції та підвищення рівня довіри громадян до діяльності Морської адміністрації, а також правової обізнаності громадян про права, свободи та законні способи захисту з метою свідомої відмови від корупційних механізмів розв'язання проблем.

Особа, яка надає допомогу в запобіганні і протидії корупції (**викривач**), - особа, яка за наявності обґрунтованого переконання, що інформація є достовірною, повідомляє про порушення вимог цього Закону іншою особою.

Гарантії державного захисту викривачів - особи, які надають допомогу в запобіганні і протидії корупції (викривачі), перебувають під захистом держави, право на захист у особи виникає у зв'язку з повідомленням нею про порушення вимог Закону України «Про запобігання корупції» іншою особою.

Гарантії захисту щодо анонімності та нерозголошення інформації щодо викривачів

- ❑ Передбачена Законом України «Про запобігання корупції» можливість повідомляти інформацію анонімно (частина п'ята статті 53 Закону України «Про запобігання корупції»).
- ❑ Інформація про викривача може бути розголошена лише за його згодою, крім випадків, встановлених законом (абзац другий частини третьої статті 53 Закону України «Про запобігання корупції»).

Гарантії захисту за наявності загрози життю, житлу, здоров'ю та майну

Якщо у зв'язку із здійсненим повідомлення про порушення вимог Закону України «Про запобігання корупції» існує загроза життю, житлу, здоров'ю та майну осіб, які надають допомогу в запобіганні і протидії корупції, або їх близьких осіб, правоохоронними органами до них можуть бути застосовані правові, організаційно-технічні та інші спрямовані на захист від протиправних посягань заходи, передбачені Законом України «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві» (частина друга статті 53 Закону України «Про запобігання корупції»).

Гарантії у сфері захисту трудових прав

До викривача або члена його сім'ї, у зв'язку зі здійсненням такого повідомлення не можуть бути застосовані такі заходи:

- звільнення або примушення до звільнення;
- притягнення до дисциплінарної відповідальності;
- інші негативні заходи (переведення, атестація, зміна умов праці, відмова в призначенні на вищу посаду, скорочення заробітної плати) (абзац перший частини третьої статті 53 Закону України «Про запобігання корупції»).

Гарантії захисту в адміністративному процесі

Національне агентство з питань запобігання корупції може бути залучене як третя особа, яка не заявляє самостійних вимог щодо предмета спору, на стороні позивача у справах щодо застосування керівником або роботодавцем чи створення ним загрози застосування негативних заходів впливу до позивача (звільнення, примушування до звільнення, притягнення до дисциплінарної відповідальності, переведення, атестація, зміна умов праці, відмова в призначенні на вищу посаду, скорочення заробітної плати тощо) у зв'язку з повідомленням ним або членом його сім'ї про порушення вимог Закону України «Про запобігання корупції» іншою особою (*частина третя статті 49 Кодексу адміністративного судочинства України*).

Гарантії захисту у цивільному процесі

Національне агентство з питань запобігання корупції може бути залучено як третя особа, яка не заявляє самостійних вимог щодо предмета спору, на стороні позивача у справах щодо застосування керівником або роботодавцем чи створення ним загрози застосування негативних заходів впливу до позивача (звільнення, примушування до звільнення, притягнення до дисциплінарної відповідальності, переведення, атестація, зміна умов праці, відмова в призначенні на вищу посаду, скорочення заробітної плати тощо) у зв'язку з повідомленням ним або членом його сім'ї про порушення вимог Закону України «Про запобігання корупції» іншою особою (*частина друга статті 53 Цивільного процесуального кодексу України*).

Перелік корупційних правопорушень, за вчинення яких передбачено кримінальну відповідальність, та санкції

Класифікація злочинів - поділ злочинів на певні групи, залежно від визначених у кримінальному законодавстві ознак, які впливають на покарання особи визнаної винною у вчиненні кримінального правопорушення.

Злочини в кримінальному праві підлягають **класифікації в залежності від ступеня вини, мети, покарання, яке може бути за нього призначено, стадії скоєння злочину тощо.**

Злочин може виражатися **у формі дії** або **у формі бездіяльності**. Під дією розуміється активна, свідома та суспільно небезпечна поведінка, а під бездіяльністю — невчинення винною особою певних дій, які вона мала вчинити за даних обставин. Як правило, особа, яка вчинила злочин, який потягнув суспільно небезпечні наслідки в результаті бездіяльності карається менше, ніж особа, яка активно діяла.

Істотною шкодою вважається така шкода, яка в сто і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян.

Тяжкими наслідками вважаються такі наслідки, які у двісті п'ятдесят і більше разів перевищують неоподатковуваний мінімум доходів громадян.

Під неправомірною вигодою слід розуміти грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, будь-які інші вигоди нематеріального чи негрошового характеру, які пропонують, обіцяють, надають або одержують без законних на те підстав.

Перелік корупційних правопорушень, за вчинення яких передбачено кримінальну відповідальність, та санкції

Відповідно до примітки до статті 45 Кримінального кодексу України **корупційними злочинами**, у випадку їх вчинення шляхом вживання службовим становищем, згідно з цим Кодексом **вважаються злочини, передбачені:**

статтею 191 (привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем)

- **штраф** до 50 неоподатковуваних мінімумів доходів
- **виправні роботи** на строк до 2 років
- **обмеження волі** на строк від 3 до 5 років
- **позбавлення волі** на строк від 3 до 12 років
- **позбавлення права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю** до 3 років
- **конфіскація майна**

статтею 262 (викрадення, привласнення, вимагання вогнепальної зброї, бойових припасів, вибухових речовин чи радіоактивних матеріалів або заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживанням службовим становищем)

- позбавлення волі *на строк від 3 до 15 років*
- конфіскація майна

статтею 308 (викрадення, привласнення, вимагання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів чи заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем)

- позбавлення волі *на строк від 3 до 12 років*
- позбавлення права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю *до 3 років*
- конфіскація майна

статтею 312 (викрадення, привласнення, вимагання прекурсорів або заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем)

- **штраф** до 70 неоподатковуваних мінімумів доходів
- **арешт** на строк до 6 місяців
- **обмеження волі** на строк до 3 років
- **позбавлення волі** на строк від 3 до 12 років
- **позбавлення права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю** до 3 років
- **конфіскація майна**

статтею 313 (викрадення, привласнення, вимагання обладнання, призначеного для виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, чи заволодіння ним шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем та інші незаконні дії з таким обладнанням)

- **штраф** від 50 до 200 неоподатковуваних мінімумів доходів
- **арешт** на строк від 3 до 6 місяців
- **обмеження волі** на строк до 3 років
- **позбавлення волі** на строк від 2 до 12 років
- **конфіскація майна**

статтею 320 (порушення встановлених правил обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів);

- **штраф** до 70 до 120 неоподатковуваних мінімумів доходів
- **арешт** на строк від 3 до 6 місяців
- **обмеження волі** на строк до 4 років
- **позбавлення волі** на строк від 3 до 5 років
- **позбавлення права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю** до 3 років

статтею 357 (викрадення, привласнення, вимагання документів, штампів, печаток, заволодіння ними шляхом шахрайства чи зловживання службовим становищем або їх пошкодження)

- **штраф** від 50 до 70 неоподатковуваних мінімумів доходів
- **арешт** на строк до 3 місяців
- **обмеження волі** на строк до 3 років
- **позбавлення волі** на строк до 3 років

статтею 410 (викрадення, привласнення, вимагання військовослужбовцем зброї, бойових припасів, вибухових або інших бойових речовин, засобів пересування, військової та спеціальної техніки чи іншого військового майна, а також заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем)

➤ **позбавлення волі** *на строк від 3 до 15 років*

Згідно з приміткою до статті 45 Кримінального кодексу України також корупційними злочинами, відповідно до цього Кодексу, вважаються злочини, передбачені:

статтею 210 (нецільове використання бюджетних коштів, здійснення видатків бюджету чи надання кредитів з бюджету без встановлених бюджетних призначень або з їх перевищенням)

- **штраф** від 100 до 300 неоподатковуваних мінімумів доходів
- **виправні роботи** *на строк до 2 років*
- **обмеження волі** *на строк від 2 до 5 років*
- **позбавлення волі** *на строк від 2 до 6 років*
- **позбавлення права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю** *до 3 років*

До **бюджетних коштів** належать кошти, що включаються до державного бюджету і місцевих бюджетів незалежно від джерела їх формування.

Великим розміром бюджетних коштів вважається сума, що в тисячу і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян.

Особливо великим розміром бюджетних коштів вважається сума, що в три тисячі і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян.

статтю 354 (підкуп працівника підприємства, установи чи організації)

- **штраф** від 100 до 500 неоподатковуваних мінімумів доходів
- **громадські роботи** на строк від 100 до 200 годин
- **виправні роботи** на строк до 2 року
- **обмеження волі** на строк до 3 років
- **позбавлення волі** на строк до 3 років

Особа, яка запропонувала, пообіцяла або надала неправомірну вигоду, **звільняється від кримінальної відповідальності** за злочини, передбачені статтями 354, 368-3, 368-4, 369, 369-2 цього Кодексу, **якщо після пропозиції, обіцянки чи надання неправомірної вигоди вона** - до отримання з інших джерел інформації про цей злочин органом, службова особа якого згідно із законом наділена правом повідомляти про підозру, - **добровільно заявила про те, що сталося, такому органу та активно сприяла розкриттю злочину**, вчиненого особою, яка одержала неправомірну вигоду або прийняла її пропозицію чи обіцянку. Зазначене звільнення не застосовується у разі, якщо пропозиція, обіцянка чи надання неправомірної вигоди були вчинені по відношенню до осіб, визначених у частині четвертій статті 18 цього Кодексу.

статтю 364 (зловживання владою або службовим становищем)

- **штраф** від 250 до 1000 неоподатковуваних мінімумів доходів
- **арешт** на строк до 6 місяців
- **обмеження волі** на строк до 3 років
- **позбавлення волі** на строк від 3 до 6 років
- **позбавлення права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю** до 3 років

статтю 364-1 (зловживання повноваженнями службовою особою юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми)

- **штраф** від 150 до 900 неоподатковуваних мінімумів доходів
- **арешт** на строк до 6 місяців
- **обмеження волі** на строк до 2 років
- **позбавлення волі** на строк від 3 до 6 років
- **позбавлення права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю** до 3 років

статтю 365-2 (зловживання повноваженнями особами, які надають публічні послуги)

- **обмеження волі** на строк від 3 до 5 років
- **позбавлення волі** на строк від 3 до 8 років
- **позбавлення права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю** до 10 років
- **конфіскація майна**

статтю 368 (прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою)

- **штраф** від 1000 до 1500 неоподатковуваних мінімумів доходів
- **арешт** на строк від 3 до 6 місяців
- **позбавлення волі** на строк від 2 до 12 років
- **позбавлення права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю** до 3 років
- **конфіскація майна**

статтю 368-3 (підкуп службової особи юридичної особи приватного праві незалежно від організаційно-правової форми)

- **штраф** від 150 до 750 неоподатковуваних мінімумів доходів
- **громадські роботи** від 100 до 200 годин
- **виправні роботи** на строк до 2 років
- **арешт** на строк до 6 місяців
- **обмеження волі** на строк до 4 років
- **позбавлення волі** на строк до 7 років
- **позбавлення права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю** до 3 років
- **конфіскація майна**

статтею 368-4 (підкуп особи, яка надає публічні послуги)

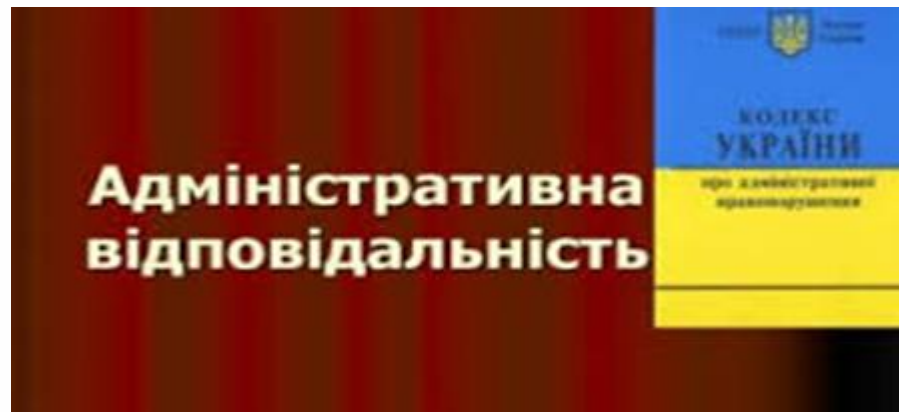
- **штраф** від 150 до 1000 неоподатковуваних мінімумів доходів
- **громадські роботи** від 100 до 200 годин
- **виправні роботи** на строк від 1 до 2 років
- **арешт** на строк до 6 місяців
- **обмеження волі** на строк до 5 років
- **позбавлення волі** на строк до 8 років
- **позбавлення права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю** до 3 років
- **конфіскація майна**

статтею 369 (пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди службовій особі)

- **штраф** від 500 до 1000 неоподатковуваних мінімумів доходів
- **обмеження волі** на строк від 2 до 4 років
- **позбавлення волі** на строк від 2 до 10 років
- **конфіскація майна**

статтею 369-2 (зловживання впливом)

- **штраф** від 200 до 1500 неоподатковуваних мінімумів доходів
- **обмеження волі** на строк від 2 до 5 років
- **позбавлення волі** на строк до 8 років
- **конфіскація майна**

Перелік правопорушень, пов'язаних з корупцією за вчинення яких передбачено адміністративну відповідальність, та санкції

Відповідно до глави 13-А «Адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією» Кодексу України про адміністративні правопорушення **адміністративна відповідальність передбачена за:**

☐ порушення обмежень щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності (стаття 172-4)

- **штраф** від 300 до 800 неоподатковуваних мінімумів доходів
- **конфіскація отриманого доходу**
- **позбавлення права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю** строком на 1 рік

☐ порушення встановлених законом обмежень щодо одержання подарунків (стаття 172-5)

- **штраф** від 100 до 400 неоподатковуваних мінімумів доходів
- **конфіскація подарунку**
- **позбавлення права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю** строком на 1 рік

☐ нежиття заходів щодо протидії корупції (стаття 172-9)

- **штраф** від 125 до 400 неоподатковуваних мінімумів доходів

❑ **порушення вимог фінансового контролю (стаття 172-6)**

- **штраф** від 50 до 2500 неоподатковуваних мінімумів доходів
- **конфіскація отриманого доходу чи нагороди**
- **позбавлення права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю** строком на 1 рік

❑ **порушення вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів (стаття 172-7)**

- **штраф** від 100 до 800 неоподатковуваних мінімумів доходів
- **позбавлення права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю** строком на 1 рік

❑ **незаконне використання інформації, що стала відома особі у зв'язку з виконанням службових повноважень (стаття 172-8)**

- **штраф** від 50 до 2500 неоподатковуваних мінімумів доходів
- **конфіскація отриманого доходу чи нагороди**
- **позбавлення права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю** строком на 1 рік

Перелік правопорушень, пов'язаних з корупцією, за вчинення яких може бути притягнуто до дисциплінарної відповідальності (не є виключним)

- ✓ Неприйняття антикорупційної програми, неподання на погодження антикорупційної програми Національному агентству (стаття 19).
- ✓ Обмеження щодо використання службових повноважень чи свого становища (стаття 22 Закону).
- ✓ Обмеження щодо одержання подарунка (стаття 23 Закону).
- ✓ Обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності (стаття 25 Закону).
- ✓ Обмеження після припинення діяльності, пов'язаної з виконанням функцій держави, місцевого самоврядування (стаття 26 Закону).

- ✓ Обмеження спільної роботи близьких осіб (стаття 27 Закону).
- ✓ Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів (стаття 28 Закону).
- ✓ Порушення правил етичної поведінки (статті 38–44).
- ✓ Недотримання вимог статті 53:
 - розголошення інформації про викривача;
 - відсутність умов для повідомлень про порушення вимог Закону іншою особою, зокрема через спеціальні телефонні лінії, офіційні веб-сайти, засоби електронного зв'язку;
 - невиконання вимог розгляду анонімного повідомлення;
 - відсутність негайного реагування у вигляді письмового повідомлення про вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення спеціально уповноважений суб'єкт у сфері протидії корупції.
- ✓ Недотримання вимог щодо організації проведення спеціальної перевірки (статті 56–58).
- ✓ Непроведення службового розслідування стосовно особи, яка вчинила корупційне або пов'язане з корупцією правопорушення (стаття 65).
- ✓ Недотримання вимог щодо незаконних актів та правочинів (стаття 67).

ДЯКУЄМО ЗА УВАГУ!